

Bilag 7.

Arbejds- og socialministeriernes statsvidenskabelige konsulent.

20. september 1956.

Udgiftsberegningerne i forbindelse med folkepensioneringsforslaget.

1. Udgangspunktet for beregningen af merudgifterne ved forslaget om indførelse af en folkepensioneringsordning er et skøn over de fremtidige udgifter ved den nuværende aldersrenteordning, jfr. socialministeriets besvarelse af udvalgets spørgsmål 24 (tillæg B. sp. 850). Under hensyntagen til stigningen i antallet af ældre samt i den andel af disse, der efter erfaringerne fra de senere år kan forventes at ville søge aldersrente (aldersrentefrekvensen), har man beregnet, at den *nuværende aldersrenteordning, der i 1956—57 for staten og kommunerne tilsammen ville medføre en udgift på ca. 760 mill. kr., i 1958—59 vil medføre en udgift på ca. 812 mill. kr. og i 1962—63 ca. 928 mill. kr.*

2. Gennemføres nu de foreslåede *ændringer i folkeforsikringsloven*, vil disse udgifter stige som følge af 1) forhøjelsen i grundbeløbene, 2) udbetaling af mindstebeløbene, 3) fradragsreglernes ændring og endelig som følge af, 4) at der må regnes med en ekstraordinær tilgang af ældre til den indtægtsbestemte ydelse. Disse merudgifter er for 1958—59 anslået til knap 200 mill. kr. ialt for stat og kommuner og kan som følge af, at den mindreudgift, der vil blive resultatet af den gradvise forhøjelse i tilgangsalderen, ligeledes for 1962—63 anslås til ca. 200 mill. kr. *De samlede udgifter ved folkepensionsloven vil således for 1958—59 kunne anslås til de foran nævnte 812 mill. kr. efter den nuværende ordning + ca. 200 mill. kr., ialt ca. 1010 mill. kr. I 1962—63 vil udgiften blive de foran anførte 928 mill. kr. + ca. 200 mill. kr., ialt ca. 1130 mill. kr.*

3. Ved beregningen af merudgifterne er

det forudsat, at der vil ske en væsentlig stigning i den andel af de ældre, der søger indtægtsbestemt ydelse. Denne andel udgør i øjeblikket ca. 58 pct. af samtlige enlige kvinder over 60 år og mænd og gifte kvinder over 65 år. Opdelt på alder er denne andel nu i aldersgruppen under 67 år ca. 41 pct. og for personer over 67 år ca. 67 pct. Når det nu bestemmes, at alle over 67 år, såfremt de ikke er tjenestemænd eller pensionerede tjenestemænd, uanset deres indtægt får ret til mindstebeløbet i folkepension, må man antage, at en væsentlig del af disse vil søge hele den ydelse, de efter deres indtægt er berettiget til, og ikke nøjes med folkepensionens mindstebeløb. Ved skøn, der er foretaget på grundlag af de skattepligtige indkomster, er det anslået, at omkring 85 pct. af de ældre under hensyn til størrelsen af deres indtægt og formue har ret til at få et højere eller lavere beløb i aldersrente. Da dette skøn bygger på selvangivelsernes oplysninger om den skattepligtige indkomst, er det klart, at der er tale om et maksimumstal.

Ved beregningerne af merudgifterne til folkepension har man anslået, at *den andel af de over 67-årige, som vil oppebære indtægtsbestemt folkepension, i løbet af 4 år vil stige til ca. 80*. Man har skønnet, at de resterende ca. 20 pct. — eller omkring 75 000 personer — over 67 år på grund af deres indtægter eller andre forhold vil være afskåret fra den indtægtsbestemte ydelse. Til gengæld har man regnet med, at disse personer vil modtage folkepensionens mindstebeløb, dog bortset fra pensionerede og

ikke-pensionerede tjenestemænd m. v. over 67 år, hvis antal er anslået til 30 000—35 000.

Tænkte man sig imidlertid til trods herfor, at den andel af de over 67-årige, der vil oppebære indtægtsbestemt folkepension, kunne stige til 85 pct., betyder dette, at ca. 20 000 personer, der nu er regnet at ville modtage mindstebeløbet, overflyttes til at modtage en indtægtsbestemt ydelse. Da disse må have ikke ubetydelige indtægter, kan man næppe regne med, at de som gennemsnit vil opnå en forhøjelse i pensionen på mere end 1 000 kr. pr. person. Dette ville således medføre en stigning i de totale udgifter på ca. 20 mill. kr. En sådan stigning indenfor de nærmeste år har man dog, som nævnt, ikke anset for sandsynlig.

For personer under 67 år har man ikke regnet med nogen ekstraordinær tilvækst i

aldersrentefrekvensen, idet disse personer ikke kan modtage mindstebeløbet og derfor ikke automatisk kommer i forbindelse med det offentlige og derigennem påvirkes til at søge den indtægtsbestemte ydelse.

Regnede man imidlertid til trods herfor med, at godt 50 pct. af personerne i denne aldersgruppe efter deres indtægt og formue kan oppebære folkepension, og at disse alle ville søge folkepension, ville dette betyde en merudgift på ca. 20 mill. kr., idet man herved regner med ca. 2 000 kr. pr. person.

Den teoretisk største udgiftsforøgelse, der kan blive tale om, nemlig hvis 85 pct. af de over 67-årige og godt 50 pct. af de under 67-årige modtager indtægtsbestemt folkepension, ville således bevirke en samlet udgiftsforøgelse på 40 mill. kr. udover de ca. 200 mill. kr., man forventer vil blive merudgiften ved gennemførelse af forslaget.

Bilag 8.

Arbejds- og socialministeriernes
statsvidenskabelige konsulent.

Den 20. september 1956.

Udgiftsændringer 1958—59 som følge af ændringerne i folkeforsikringsloven.

	Staten	Fælles- kommunale udlignings- fond	Mellem- kommunalt refusions- forbund	Opholds- kommuner	Ialt
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Indførelse af mindstebeløb . . .	60	—	—	—	60
Forhøjelse af grundbeløb . . .	100	—	—	—	100
Øgede folkepensionsudgifter iøvrigt (virkning af nye fra- dragsregler og ekstraordi- nær tilgang til indtægtsbe- stemt ydelse)	20	4	8	3	35
Invalidepensionens forhøjelse	24 ¹⁾	1	2	—	27
Ændring i refusion af inva- lidenterente	—	2	÷ 2	—	0
Ændring i refusion af beløb svarende til hidtidige „sær- lige ydelser“ ²⁾	÷ 21	6	11	4	0
Aldersrentemodtagerboliger .	—	1	1	÷ 2	0
Ialt . . .	183	14	20	5	222

¹⁾ Inddækkes gennem invalidepræmiernes forhøjelse.

²⁾ De hidtidige særlige ydelser til rentemodtagere indregnes i folkepensionens grundbeløb, og der fremkommer ikke herved nogen merudgift, men en omfordeling af en del af udgiften mellem stat og kommuner.